

TUM'AT MEIT AND THE DEFINITION OF A MITZVAH

(1) במדבר פרק יט

(יא) הנגע בַּמֵּת לְכֹל נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא שְׁבַעַת יָמִים: (יב) הוּא יִתְחַטָּא בּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר וְאִם לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר: (יג) כָּל הַנֶּגַע בַּמֵּת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת מִשְׁכַּן יִקְוֶה טָמֵא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נִדָּה לֹא זָרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טָמֵא: (יד) זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהָל כָּל הַבָּא אֶל הָאֶהָל וְכָל אֲשֶׁר בְּאֶהָל יִטָּמֵא שְׁבַעַת יָמִים: (טו) וְכָל כְּלִי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פְּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא: (טז) וְכָל אֲשֶׁר יִגַּע עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּחִלּוֹ חָרָב אוֹ בַּמֵּת אוֹ בְּעֶצֶם אָדָם אוֹ בְּקִבְרֵי יִטָּמֵא שְׁבַעַת יָמִים:

(2) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קז

והמצוה הק"ז היא שצונו על טומאת מת ומצוה זו כוללת כל משפטי טומאת מת:

(3) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קח

והמצוה הק"ח היא התורה שהורנו במשפטי מי נדה שיטהרו בענין אחד ויטמאו בענין אחר...

(4) רמב"ם הלכות טומאת מת פרק א הלכה א

המת מטמא במגע ובמשא ובאהל וטומאת שבעה, וטומאת מגע ואהל מפורשין בתורה שנאמר הנוגע במת לכל נפש אדם וטמא שבעת ימים, ונאמר כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים.

הלכה ב

טומאת משא מפי השמועה, וקל וחומר הדברים... אין טומאת משא במת מדברי סופרים אלא דין תורה

(5) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה צו

והמצוה הצ"ו היא שצונו להיות כל נוגע בנבלה טמא... ואני אזכור עתה הקדמה ראוי שתזכור אותה בכל מה שנזכור ממיני הטומאות. והיא כי זה שנמנה כל מין ומין מן הטומאות

מצות עשה אין ענינו שנהיה חייבין להטמא בטומאה ההיא ולא גם כן שנהיה אנחנו מוזהרין מהטמא בה ותהיה מצות לא תעשה. ואמנם היות התורה אומרת כי מי שיגע בזה המין נטמא או זה הדבר יטמא על תואר כך למי שנגע בו היא מצות עשה. וההטמא בעצמו רשות אם רצה יטמא ואם רצה לא יטמא. ולשון ספרא (שמיני פ"ד ה"י) ובנבלתם לא תגעו [יא ח] יכול אם נגע אדם בנבלה ילקה ארבעים תלמוד לומר [יא כד] ולא לה תטמאו יכול אם ראה אדם נבלה ילך ויטמא לה תלמוד לומר ובנבלתם לא תגעו הא כיצד הוי אומר רשות.

(6) השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם מצות עשה צו

... ואני עם כל אריכות דברי הרב וההקדמה שהקדים לכל מיני הטומאות לא ראיתי להביא דין הטומאות (ע' צו - קח) בחשבון המצוות לפי שהן רשות גמורה מכל צד אין בהם עניין מצוה שתמנה. ולשון סיפרא שהביא גם כן הוא מבואר הא כיצד הוי אומר רשות. כיון שמנענו יתעלה מביאת מקדש בטומאה (ל' עז - ח) ומאכילת הקדשים גם כן (ל' קכט) וצוה אותנו לאכול דברים בטהרה (קרח יח) כל טהור בביתך יאכל אותו ביאר ואמר אלו דברים מטמאין ואלו אינם מטמאין ואין בסיפורים ההם מצוה לא בכלליהן ולא בפרטיהן בשום פנים. וזה כאמרנו שהקרבת בעל מום נמנעת במצות לא תעשה (צא - ה) ונשאר עלינו לדעת אי זה דבר הם המומים ולא נמנה בהם מנין כמאמרו שלהרב בעיקר השביעי, ... וכן יראה במצוה שהקדים לאלו והיא הפרת הנדרים שלא תמנה לפי שהיא שלילת שנצטוינו לעשות ככל היוצא מפינו ושלא נחל דברינו רק עפ"י בית דין או האב או הבעל:

(7) ספר החינוך מצוה שצח

מצות טומאה של מת (א) שנצטוינו להתנהג בענין טומאת המת כמו שציותה אותנו התורה עליו, שנאמר [במדבר י"ט, י"ד], זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים. ...

ובסדר ויהי ביום השמיני עשה ד' סימן קנ"ב [מצוה קנ"ט] תראה כתוב גם כן כי הרמב"ן ז"ל יחלוק על הרמב"ם ז"ל שלא לחשוב כל דיני הטומאות בחשבון המצוות, ונמוקו עמו.

(8) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה צה

והמצוה הצ"ה היא שצונו לדון בהפרת נדרים. כלומר התורה שהורנו לדון בדינין ההם ואין הענין שנתחייב להפר על כל פנים. וזה הענין בעצמו הבין ממני כל זמן שתשמעני מונה דין אחד מן הדינין כי אין צווי בפעולה מן הפעולות בהכרח

(9) ספר המצוות לרמב"ם שורש ז השרש השביעי

שאינן ראוי למנות דקדוקי המצוה: ...וזה כמו אמרנו כי הקרבת בעל מום מוזהר ממנו והיא מצות לא תעשה. נשאר עלינו לדעת מה הם המומים. התראה שנמנה כל מום ומום מצוה. אם היה זה כך היה עולה מנינם קרוב לשבעים מום.